

Македонски информативен центар за животна
средина

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА СЕКТОРОТ ЗА
2017 ГОДИНА

Скопје, 25.01.2018

СЕКТОР – МАКЕДОНСКИ ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Македонскиот информативен центар за животна средина – МИЦЖС е сектор во рамките на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Информациите за животната средина се почетна точка за секоја активност во сферата на животната средина (на пр. информации за степенот на загадувањето, за изворите на финансии насочени кон заштита на животната средина или за активностите на организациите кои се активни на полето на заштита на животната средина. За таа цел за да добро се управува со процесот на прибирање, обработка, доставување и распространување на информациите за животната средина, МЖСПП го основа Македонскиот информативен центар за животна средина-МИЦЖС во април 1998 г.

Согласно законската регулатива центарот ги собира сите информации за состојбата со животната средина, од самомониторингот на разни институции и други извори како и од сопствениот мониторинг, и ги прави достапни на јавноста преку својот електронски информативен систем (преку WEB страната на МЖСПП), како и преку соодветни информативни материјали: брошури, извештаи и слично. МИЦЖС на тој начин обезбедува централна архива на податоци за сите медиуми во животната средина, а кои можат да ги користат сите заинтересирани кои работат на проблематиката за заштита на животната средина во Република Македонија.

Основна функција на МИЦЖС е да обезбедува релевантни и правилно обработени (систематизирани и стандардизирани), сеопфатни, прецизни, транспарентни и јавно достапни информации за состојбата, квалитетот и трендовите во сите сегменти на животната средина (вода, воздух, бучава, почва, отпад).

Како други позначајни функции на МИЦЖС можат да се напоменат:

- Употреба и канализирање на податоци од други информативни центри и статистички системи: географски, топографски, популациски, економски и др.;
- Собирање податоци од разновидна природа, како поддршка за главната активност;
- Собирање, систематизација, анализа, обработка и презентација на специфични информации за состојбата, квалитетот и трендовите во животната средина (видови, параметри за следење, извори, доставувачи, формати, методологии за проценка на квалитетот, опрема, хардвер, софтвер, бази на податоци, системска структура, безбедност и др.).

МИЦЖС е исто така одговорен за спроведувањето на ИТ стратегијата, обезбедувањето техничка поддршка и одржување на системот.

Покрај тоа МИЦЖС е активно вклучен и во соработката со останатите ресорни органи на државната управа и другите партнери кои како една од своите цели ја имаат и заштитата на животната средина.

Работата на Македонскиот информативен центар за животна средина се реализира преку четири одделенија:

1. Одделението за мониторинг на квалитет на амбиентен воздух

управува со Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух (ДАМСКАВ). ДАМСКАВ се состои од 17 автоматски фиксни и една мобилна мониторинг станица за квалитет на амбиентен воздух поставени во следните градови: 5 во Скопје, по две во Битола, Велес и општина Илиндени по една во Кичево, Куманово, Кочани, Тетово, Кавадарци и с. Лазарополе. Во рамките на ДАМСКАВ функционираат и 10 семплери за следење на суспендирани честички со големина до 10 микрометри и калибрациона лабораторија.

Основните задачи на одделението се секојдневно следење на податоците добиени од Државен автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух и нивна валидација и верификација; редовно одржување и сервисирање на станиците и семплерите, промена на филтри, промена на делови, мануелна калибрација на инструментите во станиците и др.

Во одделението се врши калибрација на анализаторите од мониторинг станиците со цел добивање на веродостојни податоци за квалитет на воздух и калибрација на референтните анализатори од калибрационата лабораторија со помош на статичен инјекционен систем за калибрација.

Во рамките на одделението се врши мерење и подготовка на пробите од семплерите и подготовка на пробите за хемиска анализа на тешки метали од суспендирани честички и обработка и анализа на добиените податоци. Одделението ги изготвува информациите за состојбата со мониторингот и квалитетот на воздухот. Исто така подготвува дневен, месечен и годишен извештај за квалитетот на воздухот во државата, согласно податоците добиени од ДАМСКАВ.

Одделението доставува известување во случај кога ќе забележи надминување на граничните вредности и праговите за алармирање на поедини загадувачки супстанции.

Подетални информации во врска со ДАМСКАВ како и состојбата со квалитетот на воздухот во реално време може да најдете на следниов линк: <http://air.moepp.gov.mk/>

2. Одделението за аналитика и управување

врши работи и задачи во врска со собирање, обработка, анализа, прикажување и известување на податоците и информациите од медиумите и областите на животната средина. Изготвува дневни, месечни, годишни и четири годишни извештаи за состојбата и трендовите во животната средина и изготвува тематски карти со геоориентирани податоци. Одделението ги координира активностите за соработка на Министерството со Европската агенција за животна средина (ЕЕА) и доставување на податоци и информации до другите меѓународни организации, мрежи и конвенции согласно обврските кои произлегуваат од законската легислатива и меѓународните договори. Исто така, одделението го изготвува, применува и проширува националниот сет на индикатори, и ги координира активностите за формирање на работни групи за сите поглавја. Одделението доставува и обработува податоци и информации за статистичка база и статистички годишник и за потребите на други органи и организации во земјата. Одделението зема активно учество во работните групи од проектните активности кои се спроведуваат во Министерството, и во работните групи за реализација на Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија.

3. Одделението за катастри и моделерање

врши работи и задачи во врска со подготовка и одржување на катастрите за медиумите на животната средина како дел од централната база на податоци. За таа цел во одделението се вршат и координираат активностите околу формирање на прашалници за поедини области, нивно дистрибуирање и собирање до загадувачите, обработување на податоците и нивно редовно внесување одделно во поедини катастри во централната база на податоци, како и соработка со сите релевантни институции коишто имаат податоци од областа на животната средина. Во однос на моделирањето истите тие податоци се користат за предвидување и симулација на квалитетот на поедини области (воздух, вода, отпад) со цел да се добие предвидување за квалитетот на медиумите на животната средина. За таа цел во одделението се вршат и активности околу тестирање на компјутерски софтвер за моделирање, имплементација на модел податоци, идентификација на проблеми, од временски и просторен аспект, анализа на причините за девијациите на моделот, обезбедување на дијаграмска презентација на концентрацијата на полутантот, компаративна анализа и верификација на податоците од мерењата, како и модел податоци, анализа на податоците од аспект на општествениот, економскиот и индустрискиот развој.

4. Одделението за информатичка технологија

врши работи и задачи во врска со обезбедување ИТ сервиси за сите вработени во МЖСПП, одржување на информатичката инфраструктура на МЖСПП и развивање на Националниот информациски систем за животна средина, како и e-mail сервис за МЖСПП, обезбедување LAN и WAN сервиси за МЖСПП, обезбедување конекција помеѓу различните локации на МЖСПП, обезбедување и одржување пристап до Интернет, обезбедување firewall заштита на мрежата, централизирана заштита од компјутерски вируси, инсталирање и конфигурирање на новонабавена опрема, едитирање и ажурирање на содржините на web порталот на МЖСПП, редовен мониторинг на официјалната e-mail адреса на МЖСПП, техничка подготовка (desktop publishing) на брошури и извештаи од обработени податоци од животната средина.

ПРОЕКТИ

I. "Поддршка во воспоставување и унапредување на Протоколот за регистри за испуштања и пренос на загадувачи (РИПЗ) во земјите од Западен Балкан и во Молдавија"

Времетраење на проектот две години 03.2015-05.2017

Проектот е продолжение на првичниот проект за поддршка на воспоставување и имплементација на принципите на Архуската Конвенција како и на Протоколот, и има за цел да овозможи подобрување на пристапот на јавноста до информациите преку ажурирање и одржување на доследни, интегрирани, национални регистри на испуштање и пренесување на загадувачки материи, кои што можат да обезбедат учество на јавноста во одлучувањето во областа на животната средина, како и да придонесат кон спречување и намалување на загадувањето на животната средина.

Финансиските средства за спроведување на активностите од проектот се обезбедуваат од Германското Министерство за животна средина и Федерална Агенција за животна средина и се однесуваат на земјите од Западен Балкан и Молдавија. Имплементација на проектот се вршеше од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање во соработка со Регионалниот центар за животна средина (РЕЦ) - Канцеларија Македонија.

Во рамките на гореспоменатиот проект се завршија следниве активности:

- Изготвување на брошури за РИПЗ која е наменета за граѓанското општество со цел појаснување на нивната улога во процесот на спроведување на обврските од Протоколот.
- Ажурирање и надградба на РИПЗ web порталот (www.prtr.moerpp.gov.mk)
- Одржување на работилници за да се направи увид во актуелните случувања поврзани со спроведувањето на UNECE Протоколот за РИПЗ, обврските за известување во Македонија, водејќи сметка за E-PRTR системот на Европската Унија и обука на надлежните органи и претставниците на индустријата за известување по барањата на Протоколот со посебен акцент во рударството, живинарските фарми и прехрамбениот сектор.

II. Твининг проект "Понатамошно зајакнување на капацитетите за ефективна имплементација на асquis во областа на квалитетот на воздухот" – IPA TAIB 2012

Во период 01 Мај 2015 година – 31 Јануари 2017 година во МЖСПП се имплементираше твининг проектот "Понатамошно зајакнување на капацитетите за ефективна имплементација на асquis во областа на квалитетот на воздухот", IPA TAIB 2012. Проектот се имплементираше во соработка со Финскиот метеоролошки институт и Агенцијата за животна средина на Австрија, а покрај Министерството за животна средина и просторно планирање во активностите на проектот беа вклучени и Институтот за јавно здравје, Градот Скопје и неколку други општини. Целта на проектот беше да ги зајакне административните капацитети во областа на управувањето со квалитетот на воздух и влијанието на загадувањето на воздухот врз здравјето преку имплементација на соодветното ЕУ законодавство. Проектот беше со времетраење од 21 месец (мај 2015 – јануари 2017) и со буџет од 1,1 милион Евра. Согласно динамиката на извршување на проектните активности во 2017 година се реализирани следните активности:

- Подготвена нова верзија на порталот за квалитет на воздух со подобрена е функционалност и начинот на приказ на податоците од ДАМКАВ;
- Изработен Извештај за квалитет на воздух за период 2005-2015 година
- Спроведена е обука за контрола на квалитетот на инвентарот на емисии во воздух;
- Подготвен е инвентарот за загадувачки супстанции во воздухот за период 1990-2015 година како и Информативниот извештај за инвентарот;
- Подготвен е план за воспоставување на био-мониторинг за загадувањето на воздухот во земјата;
- Финализирање на Студијата за ефектите од загадувањето со цврсти честички врз морталитетот во Скопскиот регион;
- Одржана е работилница за оценка на ефектите на цврсти честички врз смртноста на населението во Скопски регион;
- Одржана е завршна работилница за проектот;
- Подготвен е финален извештај за проектот.

- III. **Твининг проект "Зајакнување на административните капацитети за спроведување на Рамковната Директива за отпад и Директивите за посебните видови на отпад (пакување, батерии и електричен и електронски отпад)"**
- Учество во работната група за собирање и обработка на податоци и информации за различни видови на отпад, изготвување на извештаи и развој на информативниот систем за управување со отпад.
- IV. **ТАИЕХ проект за изработка на Национален план за управување со отпад**
- Учество во работната група за собирање и обработка на податоци и информации за различни видови на отпад, изготвување на извештаи и развој на информативниот систем за управување со отпад.
- V. **Регионален проект за јакнење на капацитетите на земјите од Западен Балкан за ефикасно исполнување на барањата од страна на Европската агенција за животна средина**
- Учество во на националните тематски експерти на обуки и работилници од областите на Воздух, Води, Известување за состојбата на животната средина, Емисии во воздухот, Отпад и материјали во циркуларна економија, Информативен систем и комуникации, Биодиверзитет и други тематски активности.

ИДНИ ПРОЕКТИ

- Подготовка на проектната задача и комплетна апликација со дефинирање на буџет за проект „Развој и имплементација на здравствен индекс за загадување на воздухот“, IPA2 – Прекугранична соработка помеѓу Република Македонија и Грција за период 2014-2020 година
- Подготовка на проектната задача за Проект за развој на мониторинг на животната средина и информативен систем за животна средина, финасиран од IPA2

ДРЖАВЕН АВТОМАТСКИ МОНИТОРИНГ СИСТЕМ ЗА КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ

Редовно одржување на ДАМСКАВ

- Редовно и континуирано одржување на 17 мониторинг станици за квалитет на амбиентен воздух и семплери за PM10 и PM2.5.
- Подготвителни активности за дислокација на постоечките мониторинг станици за квалитет на амбиентен воздух, од Мршевци во Гостивар како и дислокација на станицата Велес 1 во Струмица.
- Подготвителни активности за поставување на мобилната мониторинг станица за квалитет на воздух во Бутел, Скопје
- Во текот на 2017 година беа сервисирани 19 анализатори за мониторинг на квалитет на воздух.
- Во рамките на проект кој се спроведува со поддршка на Светската агенција за атомска енергија, од 1 Март 2017 година се започна со нова мерна кампања на PM2.5, со земање на примероци секој трет ден на едно мерно место во Скопје, во Карпош. По завршувањето на кампањата ќе се врши анализа на составот на PM2.5.

Калибрациона лабораторија

- Калибрација на анализатори се вршеше со статички калибрационен систем и секундарен динамички калибрационен систем.

Административни документи

Изготвување на оперативна годишна програма за работа на ДАМСКАВ, Стандардни оперативни процедури за работа на ДАМСКАВ, Годишна листа на резервни делови потребни за работа на Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух и калибрациона лабораторија, Годишна листа на неопходни гасни смеси за калибрација за потребите на ДАМСКАВ и калибрационата лабораторија, Спецификација за годишно осигурување на системот, Годишен план за одржување и сервисирање на државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на воздух, ревизија на пасош за секоја мониторинг станица посебно.

Валидација на податоци

- Валидација, анализа и соодветна обработка на податоците од мониторинг станиците во базата на податоци од AIRVIRO системот.
- Подготовка на информации за web порталот за воздух

ТЕМАТСКИ ОБЛАСТИ И ОБВРСКИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ

ВОЗДУХ

Обработка на податоци

- Прибирање обработка и анализа на податоци за квалитет на амбиентниот воздух добиени од Центрите за јавно здравје, од поединечни извори на емисија кои го следат квалитетот на воздухот
- Прибирање, обработка и анализа на податоци за емисии во воздухот, добиени од големите согорувачки извори, металуршките и индустриските инсталации, како и сите останати кои вршат самомониторинг на емисиите
- Обработка на податоците за квалитет и емисии во воздухот во форма за потребите на: Статистички извештаи и потребите на Државниот инспекторат за животна средина
- Анализа и обработка на податоци со цел споредба на горните граници – плафони на поедини загадувачки супстанции за емисиите во воздухот

Моделирање

- Направена е инсталација на серверска верзија на локален дисперзионен модел за моделирање на сообраќајот CAR-FMI
- Воспоставено е преземање на три дневна прогноза за квалитет на воздух од регионалниот модел SILAM. Податоците се обработуваат и визуелизираат на серверите на МЖСПП. Прогнозата е со подобра резолуција од 10км и е јавно достапна на веб.

Конвенцијата за прекуграничен пренос на аерозагадувањето - CLRTAP

- Пресметка на емисии за период 1990-2016 согласно барања на протоколите
- Состанок со Имплементациониот комитет за CLRTAP за неусогласеност на РМ во однос на стариот протокол за сулфур
- Состанок на Работна група за стратегии и прегледи

Поткомитет за транспорт, животна средина, енергетика и регионален развој

Медиум воздух

- Подготовка на материјали и презентација за 14тиот состанок кој се одржа во Скопје
  - Подготовка на квартални извештаи
  - Подготовка на други извештаи и статус на активности
-

Известување кон ЕЕА и UNECE - воздух

- Финализирање на CORINAIR инвентарот по сите сектори за 2016 година и рапортирање до ЕЕА и UNECE/CLRTAP
- Известување во однос на барањата на UNFCCC
- Ажурирање на CORINAIR инвентарот за 2016 година за негово испраќање во 2017 година
- Податоците за квалитет на воздух се испратени до ЕЕА (Европската агенција за животна средина) во септември 2017 година до Европскиот тематски центар за воздух и климатски промени
- Известување за емисии по гридови за 2015

ВОДА

Собирање и обработка на податоци на вода како медиум на животната средина и земјоделието во Република Македонија

Собирање, обработка и презентирање на податоците од државната мониторинг мрежата за води и тоа за:

- квалитативната состојба на реките од РИМСИС во рамките на УХМР,
- квалитативната состојба на Преспанско Езеро од истражувачките дејности на ХБЗ

Собирање и обработка на податоци за емисии во вода како медиум на животната средина и земјоделието во Република Македонија

Собирање, обработка и презентирање на податоците од саомониторингот на Компаниите кои доставуваат податоци до МИЦЖС.

Известувања кон ЕЕА - вода

- Квалитет на води за потребите на WISE –SoE, Water Quality Reporting
- Кванитетна води за потребите на WISE –SoE, Water Quantity Reporting
- Емисии во води за потребите на WISE –SoE, Water emission Reporting

ОТПАД, ПОЧВА И ЗЕМЈОДЕЛИЕ

Анализа и обработка на податоци

- Собирање, обработка и анализа на податоци и информации за: создаден индустриски опасен отпад, создаден и отстранет комунален и друг вид на неопасен отпад од општините, медицинскиот отпад, отпад од пакување, отпадни батерии и акумулатори, број на произведени, увезени и пуштени

на пазар возила и постапување со искористени возила, како и преработен и третиран опасен и неопасен отпад. Во делот за земјоделие обработени се податоци за површини со органско земјоделство.

Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинување

- Учество во работната група на проектот финансиран од Глобалниот еколошки фонд, а спроведен преку програмата за развој на Обединетите нации за изработка на Национална акциона програма за борба против сушата и опустинувањето.
- Учество во работната група на проектот за дефинирање на национална основа и идентификација на цели и мерки за постигнување на неутралност во деградација на земјиштето на волонтерска основа. Проектот е финансиран од Глобалниот еколошки фонд, спроведен преку програмата за развој на Обединетите нации и помогнат од секретаријатот на Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинување.

Известување кон и учество во работата на Европската агенција за животна средина ЕЕА – отпад, материјални ресурси и зелена економија и Заедничкиот истражувачки центар (JRC)

- Ревизија на индикаторот LSI003-Напредок во управување со контаминирани локалитети.
- Ажурирање на известувањето-едиција за 2018 година "Повеќе од помалку" во однос на ефикасното користење на ресурсите и кружната економија за Република Македонија.
- Учество во ажурирањето на профилот на Република Македонија за управување со отпад за 2017 година.

Информирање за постоење на мониторингот на почвата во Република Македонија.

Известување кон ЕЕА - биодиверзитет

- Известување за националните заштитени подрачја во Република Македонија - CDDA-база во 15 март 2017 година.

БУЧАВА

Обработка на податоци

Прибирање обработка и анализа на податоци за бучава во животната средина добиени од Центрите за јавно здравје во Битола, Кичево и Куманово, кои вршат проценка на штетното влијание на комуналната бучава врз експонираното население на повеќе мерни места.

Во 2017 година, беа обработени и анализирани податоците добиени во рамки на катастарот на загадувачи од бучава од инсталациите кои имаат добиено А и Б интегрирана еколошка дозвола.

Известување кон ЕЕА - бучава

Ажурирање на пополнетите прашалници на ЕК за бучава во животната средина со податоци од Македонија.

ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

- Обезбедување мрежни сервиси (LAN и WAN) за потребите на Министерството за животна средина и просторно планирање
- Network/end-user сервиси на сите локации на Министерството
- Обезбедување e-mail сервис и поддршка за сите вработени во МЖСПП
- Инсталиран нов Kaspersky Administration Centre на виртуелен сервер за обезбедување централизирана заштита од компјутерски вируси со антивирусен пакет Kaspersky Security.
- EIONET TELEMATIC - Европска мрежа за информирање, набљудување и размена на информации за животната средина на Европската агенција за животна средина
- Техничка поддршка за користење на веб апликациите за Електронска седница за подготовка и доставување на информации за Владините седници
- Администрација на опрема за имплементација на Single Window проектот на Царинската Управа на РМ
- Администрирање и техничка поддршка на document management system (ДМС).
- Администрирање и техничка поддршка на системот за евидентирање на работното време (Jantar System).
- Администрирање на Web порталот на МЖСПП
  - Дневно ажурирање на содржини на порталот
- Администрирање на портал за квалитет на воздухот: <http://air.moep.gov.mk>
- Администрирање на портал за управување со отпадот: <http://ewmis.moep.gov.mk>
- Администрирање на портал за мали хидроцентрали <http://shpp.moep.gov.mk>
- Администрирање на портал за регистар на загадувачи <http://prtr.moep.gov.mk>

- Администрирање на портал за електронско издавање на дозволи за отпад <http://wme.moepp.gov.mk>
- Администрирање на апликативно ниво на огнен ѕид (firewall) за заштита од мрежни напади и филтрирање на web содржини со дефинирање на кориснички групи
- Инсталација на апликација Микроучење
- Подготовка на документи за барања за дигитални сертификати и инсталација на дигиталните сертификати
- Техничка подготовка на Годишен извештај од обработени податоци за квалитетот на животната средина во 2014 г.
- Активности на ИТ одделението како дел од работната група за open data проектот на МИОА, по предлог на Министерот за животна средина и просторно планирање

ВОСПОСТАВУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ИНТЕГРИРАН КАТАСТАР ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Испратени прашалници до индустриски субјекти кои имаат А и Б-интегрирана еколошка дозвола и до оние кои имаат аплицирано за истите. После што следеше собирање и обработка на тие податоци со цел ажурирање на податоците од Катастарот.

Обработка и достава на постоечките податоците за потребите на различни чинители, вклучувајќи го тука и обработка на податоци за потребите на известување до Европската Агенција за животна средина и др.

Протокол за регистри за испуштање и пренесување на загадувачки материи - ПРТР

Континуирано ажурирање на националниот РИПЗ и РИПЗ порталот со актуелните случувања. Во тек е креирање на корисничко име и лозинка за користење на Бубе - софтверот за претставниците на индустријата кои подлежат под Протоколот.

GLOBE ПРОГРАМА

- Ревизија на вебот за GLOBE Програмата и ажурирање на делот за GLOBE во Македонија на страната на GLOBE интернационал
- Пополнување на годишен прашалник на барање на GLOBE интернационал

ИЗВЕШТАИ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

ИЗВЕШТАИ И ИНФОРМИРАЊЕ

- Секојдневно подготвување на информација за квалитет на воздух согласно податоците добиени од ДАМСКАВ, која се доставува до Градскиот центар за известување и тревожење и до Собрание на Град Скопје, подготовка на месечни извештаи од добиените податоци од ДАМСКАВ,
- Подготовка на годишен извештај од обработени податоци за воздух, вода, отпад, бучава, климатски промени и биолошка разновидност, со изработени карти со геоориентирани податоци, за квалитет на животната средина во Република Македонија.

СТАТИСТИКИ ВО ЖИВОТНА СРЕДИНА

- Подготовка на индикатори за публикацијата Статистики во животната средина во соработка со Државниот завод за статистика во периодот од јули до октомври 2017 година. Публикацијата е објавена на веб страната на министерството на следниот линк: http://www.moepp.gov.mk/?page_id=2475 и на веб страната на Државниот завод за статистика на следниот линк http://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija_1.aspx?rbr=703.

ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ

ИНФОРМАЦИИ ЗА ВЛАДА

- Информација за состојбата на Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух (квартална)
- Информација за состојбата со квалитет на амбиентниот воздух на месечно ниво
- Информација за акредитација на лабораториите во надлежност на Министерството за животна средина и просторно планирање и за обезбедување на целосна функционалност на ДАМСКАВ (квартална)
- Информација во врска со реализацијата на проектот „Понатамошно зајакнување на капацитетите за ефективна имплементација на асquis во областа на квалитетот на воздухот“ (квартална)
- Информација за Статусот на ажурирање и дополнување на Индикаторите за животна средина на Република Македонија - 2016 година
- Информација со анализа за причините и можните причинители на високо ниво на загадување на воздухот во Република Македонија во летниот период

- Информација со предлози за справување со високото ниво на загадување на воздухот во Република Македонија, во текот на летниот период и во текот на целата година
- Информација за квалитет на воздухот во Република Македонија за месец октомври 2017 година, извештај за работата на ИРГ и предлог мерки
- Информација за квалитет на воздухот во Република Македонија со предлог мерки за подобрување на квалитетот на воздухот во алармантни ситуации

НПАА

- Континуирано неделно ажурирање на матрицата за квалитет на воздух, подготовка на месечни и квартални извештаи
- Ревизија на НПАА во областа на Квалитетот на воздух за период 2018-2020 година
- Редовно ажурирање на матрицата за делот хоризонтала.

ПОТКОМИТЕТ ЗА ТРАНСПОРТ, ЖИВОТНА СРЕДИНА, ЕНЕРГЕТИКА И РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ

- Подготовка на материјал за спроведени активности во областа животна средина за претходната година и учество на состанок

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА НАПРЕДОК НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

- Континуирано ажурирање на извештајот за придонес на Република Македонија кон годишен извештај за напредок на Европска Комисија

ТЕХНИЧКИ КОМИТЕТИ - ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈА (ТК 17 и ТК 3)

Воведување на европските стандарди и ИСО методите, со метод на индосирање (превод и технички корекции на насловите на стандардите) при што се додава ознаката МК наместо ЕН. Техничките комитети ги преведуваат и усогласуваат насловите на стандардите, подготвуваат програма на работа и листа на приоритизација на усвојување на стандарди за соодветните области.

Претставници на Секторот учествува на состаноците на Техничките комитети ТК 17 за квалитет на вода и воздух и ТК 18 за акредитација, оценка на сообразност и метрологија на кои се преведуваат и усогласуваат насловите на стандардите - методите за мерења.

ИСО 9001

Континуирани активности за спроведување на ИСО 9001 процедурите во работата на МИЦЖС и ажурирање на истите согласно забелешките на тимот за аудит.

Учество на состаноци, подготовка на материјали, одговори на прашалници и подготовка на извештаи за имплементација за Законот за квалитет на воздух

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА СО ЕВРОПСКА АГЕНЦИЈА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ДРУГИ МЕЃУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

ЕВРОПСКА АГЕНЦИЈА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА - ЕЕА

ЕЕА има за цел да биде препознаена како водечката институција во светот која ќе овозможува навремени, релевантни и достапни информации, знаење и проценки за животната средина во Европа. На овој начин, институциите на Европската заедница, носителите на одлуки, но и пошироката јавност, имаат можност да идентификуваат, подготват и имплементираат ефективни политики и мерки за заштита на животната средина и преку мониторинг, евалуација и соодветни проценки за следење на резултатите.

Соработката на МИЦЖС со ЕЕА, се одвива континуирано во рамки на EIONET мрежата на експерти и согласно стратешките документи на ЕЕА, насочени кон имплементација на Европските акциони програми (7EAP), Стратегијата за одржлив развој на ЕУ и Заедничкиот информативен систем за животна средина во Европа. Националните тематски експерти од Република Македонија, координирани од МИЦЖС, учествуваат во редовните EIONET состаноци и обуки, со што се зајакнуваат националните капацитети за исполнување на обврските за известување кои ги има Република Македонија кон ЕЕА, Европската Комисија и други релевантни институции.

Успешната соработката и размената на искуства со земјите од Западен Балкан се одвиват билатерално и во рамки на ИПА проектот за учество на земјите од Западен Балкан во редовните активности на ЕЕА. Покрај активностите за јакнење на националните капацитети, на овој начин се овозможува и унапредување на соработката помеѓу земјите аспиранти за членство во ЕУ, размена на искуствата во однос на националните мониторинг системи, потребите за изготвување на извештаи за состојбата на животната средина и други тематски активности поврзани со законодавството на ЕУ.

Учеството на Република Македонија во мисиите за јакнење на капацитетите на земјите од Истокот за изработка на индикатори за животната средина, продолжи и во 2017 година, во координација со проектните менаџери на ЕЕА.

Во рамки на ЕПА мрежата, каде членува и МИЦЖС, во текот на 2017 година се унапреди соработката помеѓу релевантните национални институции во регионот и да се разменуваат искуствата во однос на имплементацијата на политиките во

животната средина. МИЦЖС активно учествува во планирање на активностите на оваа Интерес Група и континуирано учествува во прилагодување на работната агенда на потребите и целите на работните состаноци. Една од клучните цели на Интерес Групата за Западен Балкан е да се продолжи со зајакнување на националните капацитети на земјите од Западен Балкан во однос на темите поврзани со обврските за известување кон меѓународните организации, односно Европската агенција за животна средина – ЕЕА.

МЖСПП редовно врши собирање, обработување и известување на податоци и информации добиени преку мониторинг-мрежата за медиуми во животната средина и областите - воздух, води, бучава, почва и отпад. Редовно се известува за состојбата со животната средина до Европската агенција за животна средина (ЕЕА).

Во 2017 година, Република Македонија, односно Министерството за животна средина и просторно планирање е првата институција од регионот на Западен Балкан која успешно го заврши преминот кон таканаречениот e-Reporting – систем за електронско известување кон ЕЕА со податоци и информации за состојбата и квалитетот на амбиентниот воздух.

АКТИВНОСТИ ВО РАБОТНИТЕ ГРУПИ НА UNECE

Соработката со UNECE произлегува од членството кон следните конвенции: Конвенција за прекуграничен пренос на аерозагадување, Конвенција за борба против опустинување, Архиска конвенција и обврските за нивно спроведување кои се во надлежност на МИЦЖС.

МИЦЖС има напредок во доставување на податоци за преглед на состојбата во земјата и податоци за индикатори на барање на UNECE за сите медиуми и области на животната средина. Исто така, активно сме вклучени во потесното работното тело за воспоставување и спроведување на заеднички информациски систем за животна средина во Пан-европскиот регион.

СОРАБОТКА СО ДЕЛЕГАЦИЈА НА ЕУ

Соработка со делегација на ЕУ е континуирана и произлегува од тековните и планираните проекти финансирани од ЕУ и мисиите во рамките на TAEIX програмата.

СОРАБОТКА СО ЛОКАЛНА ВЛАСТ

Соработката со ЕЛС произлегува во одговор на барања на податоци за емисии и квалитет на воздух потребни за дефинирање на мерки за заштита на воздухот. Воедно стручните лица од МИЦЖС даваат поддршка во подготовка на локалните плански документи и учество на јавни трибини организирани во општините со цел

подигање на јавната свест за загадувањето на воздухот. Активно вклучување на претставници на ЕЛС во активностите на твининг проектот за воздух.

ОДГОВАРАЊЕ НА БАРАЊА ВРЗ ОСНОВА НА АРХУСКА КОНВЕНЦИЈА

Анализа и подготовка на извештаи за да се одговори на барањата на јавноста.

Раководител на сектор
Светлана Ѓорѓева

Ѓорѓева

